

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS MERAS

POTVARKIS

DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PLĖTROS 2024– 2027 M. PLANO PATVIRTINIMO

2024 m. d. Nr.
Šiauliai

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, Savivaldybės bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. A1-428/V-894/V-691/1V-579 „Dėl Savivaldybės bendro darbo su šeimomis organizavimo ir koordinavimo rekomendacijų patvirtinimo“, 14 ir 16 punktais,

t v i r t i n u Šiaulių miesto savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų 2024–2027 metų plėtros planą (pridedama).

Šis potvarkis ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas paduodant skundą Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyriui adresu: Dvaro g. 81, Šiauliai, arba Regionų administraciniam teismui bet kuriuose šio teismo rūmuose.

Vicemeras, pavaduojantis savivaldybės merą

Justinas Švėgžda

PATVIRTINTA
Šiaulių miesto savivaldybės mero
2024 m. rugsėjo d.
potvarkiu Nr. M -

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ 2024–2027 METŲ PLĖTROS PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendra informacija

Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų 2024–2027 metų plėtros planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis: Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu; Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu; Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu; Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu; Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Savivaldybės 2023–2025 m. strateginiu planu.

Plano paskirtis – koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų vaikams ir jų atstovams pagal įstatymą pasiūlos ir prieinamumo atitikties poreikiui bei plėtros nustatymas Šiaulių miesto savivaldybėje.

KTP vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų, švietimo, socialinių paslaugų, sveikatos sistemos įstatymuose ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

Pastebėtina, kad Švietimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 3 punktas nurodo, kad koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėseną vykdoma vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru bei sveikatos apsaugos ministru nustatytais koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėsenos rodikliais ir tvarkos aprašu, tačiau šis aprašas ministerijų vis dar nėra parengtas, nėra patvirtintų stebėsenos rodiklių, todėl nustatant paslaugų poreikį nėra galimybės vadovautis tam tikrais standartizuotais matavimo kriterijais, kurie leistų Savivaldybei objektyviau į(-si)vertinti paslaugos prieinamumą, kokybę bei poreikį. Šiuo metu neegzistuoja nacionaliniu lygmeniu patvirtinti koordinuotai teikiamų paslaugų stebėsenos aprašai. Savivaldybėje koordinuotai teikiamų paslaugų plėtros planas sudaromas pirmą kartą, atliekant situacijos analizę ir poreikių nustatymą.

Rengiant Planą atsižvelgta į Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamus duomenis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. nutarimą Nr. 618 „Dėl Bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriaus, Švietimo skyriaus, Sveikatos skyriaus, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus kaupiamus duomenis, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus Šiaulių mieste (toliau – VTAĮT) bei švietimo, socialines, sveikatos paslaugas teikiančių įstaigų / organizacijų pateiktus duomenis.

Šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymuose, bei kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Koordinuoti teikiamų paslaugų vaikui ir šeimai plėtros tikslai

2.1. Plėtoti ir užtikrinti koordinuoti teikiamos pagalbos prieinamumą ir kokybę vaikams nuo gimimo iki 18 m. (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių iki 21 metų) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

2.2. Didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą;

2.3. Tobulinti ir plėtoti koordinuoti teikiamą pagalbą vartojantiems ar priklausomiems vaikams ir jų įstatyminiams atstovams;

2.4. Užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, bendradarbiaujant su vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis.

3. Koordinuoti teikiamų paslaugų plėtros plano rengėjai

Planą rengė Savivaldybės mero 2024 m. vasario 29 d. potvarkiu Nr. M-286 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės tarpinstitucinės grupės sudėties patvirtinimo“ sudaryta Tarpinstitucinė grupė, į kurią atstovus delegavo Savivaldybės sveikatos, socialinių paslaugų, švietimo skyriai, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, Šiaulių miesto Pedagoginė psichologinė tarnyba, Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius, Savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras, VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija, Labdaros paramos fondas SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija, Šiaulių miesto šeimos centras, Šiaulių atviro jaunimo centro jaunimo centras, Šiaulių miesto Socialinių paslaugų centras.

II SKYRIUS ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

1. Demografinė situacija

Šiauliai – Šiaurės Lietuvos miestas, savo metus skaičiuojantis nuo Saulės mūšio, įvykusio 1236 m. rugsėjo 22 d. Bendras miesto žemės plotas 81,13 kv. km. Šiaulių miesto gyventojų skaičius 2024 m. sausio 1 d. buvo 110 461. Po Nepriklausomybės atkūrimo Šiaulių miesto gyventojų skaičius mažėjo, iki maždaug 2019 m., kuomet jis stabilizavosi ir ėmė augti. 1989–2022 m. laikotarpiu gyventojų skaičiaus pokytis – 43 873, arba - 30,13 proc. Šiaulių mieste 2022 m. gyveno 103984, o 2023 m. – 108000 gyventojų.

Gyventojų tankumas Šiaulių mieste 2024 m. sausio 1 d. – 1 364 gyv./km². Tankiausiai gyvenama daugiabučių dominuojamame Pietiniame rajone. Palyginti tankiai gyvenamas ir miesto centras, o likusioje Šiaulių teritorijoje vyrauja mažo tankio individualių namų kvartalai.

2. Švietimas, švietimo pagalbos teikimas Savivaldybėje

Švietimo įstaigos vadovaujasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo nuostatomis, kuriomis siekiama suteikti asmeniui visaverčio savarankiško gyvenimo pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus, įgyvendina švietimo tikslus ir švietimo lygių galimybių,

kontekstualumo, veiksmingumo, tęstinumo, įtraukties principus. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos užtikrina vaikų ugdymą pagal atnaujintas ikimokyklinio ugdymo programas. Siekiant kokybiško ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikų ugdymosi pažanga vertinama nuolat, o pasiekimai aprašomi du kartus metuose pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų **aprašus**. Ypatingas dėmesys skiriamas vaikų fizinės ir psichinės sveikatos saugojimui ir stiprinimui: įgyvendinamos programos „Augu sveikas ir stiprus“, visi lopšeliai-darželiai ir dauguma bendrojo ugdymo mokyklų priklauso Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui, vykdomos socialinio emocinio ugdymo programos „Kimočis“, „Žipio draugai“ ir kt.

Bendrojo ugdymo mokyklose siekiama geriau tenkinti individualius mokinių ugdymo(si) poreikius, tobulinant ugdymo procesą. Siekiant efektyvesnio ir įdomesnio mokymosi turinio įsisavinimo, tobulinamas šiuolaikiškas ugdymas, miesto mokyklose sukurtos skaitmeninės mokymosi aplinkos. Mokiniai ir mokytojai turi galimybę dirbti su skaitmeniniais vadovėliais ir jų komplektais, gali dirbti su įvairaus tipo skaitmeninėmis užduotimis. Diferencijuotas ir individualizuotas mokymas(is) tampa efektyvesnis, lengviau analizuojami mokinių pasiekimai. Kasmet visoms mokykloms suteikiamas „Kultūros krepšelis“, kuriuo pasinaudodami mokiniai turi galimybę lankytis visuose Šiaulių regiono kultūros paslaugas teikiančiose įstaigose nemokamai. Siekiant gerinti mokinių pasiekimų rezultatus, Šiaulių miesto savivaldybė 2018–2023 m. 9 bendrojo ugdymo mokyklose įgyvendino ES struktūrinių fondų remiamą projektą „Mokinių ugdymosi pasiekimų gerinimas diegiant kokybės krepšelį“. Skiriant papildomą konsultavimą ir finansavimą, šių mokyklų mokiniams buvo sudarytos sąlygos ugdymo(si) pasiekimų gerinimui, veiklai tobulinti, gerosios patirties sklaidai ir geros mokyklos požymių raiškai.

Vadovaujantis 2021–2030 metų nacionaliniu pažangos planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, penkios Savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklos dalyvauja „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje, kurios tikslas – iki 2030 metų kiekvienoje Lietuvos savivaldybėje sukurti integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo(si) sąlygas mokinių pasiekimų atotrūkiams mažinti.

Savivaldybės pavaldumo švietimo įstaigų tinklą sudaro 10 gimnazijų, 14 progimnazijų, 2 pradinės, 4 specialiosios mokyklos, 22 lopšeliai-darželiai, 8 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos. Taip pat mieste veikia 1 valstybinė gimnazija, 2 nevalstybinės pradinės mokyklos, 1 privatus licėjus, 7 nevalstybiniai darželiai.

Švietimo informacinės sistemos (toliau - ŠVIS) duomenimis Savivaldybėje bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių skaičius mokinių skaičius, o specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių procentinė dalis:

Mokslo metai	Bendras mokinių skaičius	SUP mokinių dalis, proc.
2021-2022	14 317	11,7
2022-2023	15 132	11,62
2023-2024	15 126	12,21

Ugdymo įstaigose specialiųjų ugdymosi poreikių (toliau – SUP) turintiems vaikams švietimo pagalbą teikia specialieji pedagogai, logopedai, psichologai, mokytojų padėjėjai, dalykų mokytojai, kurie sudaro individualias ugdymo programas. Pagalbos specialistus konsultuoja ir metodinę pagalbą teikia Šiaulių miesto Pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – PPT). PPT teikia mokinio kompleksinio (pedagoginio, logopedinio, psichologinio) įvertinimo, konsultavimo, informavimo, rekomendacijų teikimo, pedagoginio psichologinio švietimo paslaugas. Tarnyboje konsultuojami mokytojai, mokiniai, jų šeimos (tėvai, globėjai, rūpintojai), dėl specialiojo ugdymo poreikių, mokymosi sunkumų, elgesio ir emocijų sutrikimų, santykių su bendraamžiais, bendravimo su tėvais ir kt. klausimais. PPT duomenimis, 2022 m. suteiktų konsultacijų skaičius buvo 5585, o 2023 m. – 7348, tai rodo, kad pagalbos specialistų poreikis mokinių konsultavimui ir vertinimui labai auga. Išsami konsultacijų specifiška atskleidžiama PPT pateiktoje lentelėje:

Šiaulių miesto pedagoginės psichologinės tarnybos konsultacijos

Švietimo pagalbos paslauga	2022 m.	2023 m.
Kompleksinis įvertinimas	399	426
Logopedo įvertinimas	855	866
Mokyklinės brandos įvertinimas	3	1
Iš viso įvertinimų:	1257	1293
Konsultacijų skaičius vaikams	Psichologo – 1903 Specialiojo pedagogo – 17 Logopedo Socialinio pedagogo – 87	Psichologo – 1559 Specialiojo pedagogo – 30 Logopedo Socialinio pedagogo - 77
Iš viso konsultacijų:	2007	1666
Konsultacijų skaičius tėvams	Psichologo Specialiojo pedagogo Logopedo Socialinio pedagogo	Psichologo Specialiojo pedagogo Logopedo Socialinio pedagogo
Iš viso konsultacijų:	1491	2389
Konsultacijų skaičius specialistams, mokytojams, vadovams	Psichologo Specialiojo pedagogo Logopedo Socialinio pedagogo	Psichologo Specialiojo pedagogo Logopedo Socialinio pedagogo
Iš viso konsultacijų:	830	2000

Mokinių, turinčių SUP, ugdymas organizuojamas vadovaujantis Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu. Ugdymo paskirtis – padėti mokiniui lavintis, mokytis pagal gebėjimus, įgyti išsilavinimą ir kvalifikaciją.

Specialusis ugdymasis suprantamas kaip bendrosios programos pritaikymas, individualizavimas, atsižvelgiant į nustatytus mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, mokinio, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus ir vadovaujantis pedagoginės psichologinės tarnybos arba švietimo pagalbos tarnybos išvadomis ir rekomendacijomis. Specialusis ugdymas įgyvendinamas vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais, atsižvelgiant į formaliojo švietimo programą, mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą specialiojo ugdymo ir švietimo pagalbos poreikį, mokyklos galimybes ir PPT rekomendacijas. Savivaldybės vaiko gerovės komisijos nariai pastebėjo, kad dažnai rekomendacijose būna nurodyta, kad mokiniui reikalingas mokytojo padėjėjas, bet ugdymo įstaigos vis dar stokoja tokių švietimo pagalbos specialistų, todėl būtina šią spragą taisyti.

Specialusis ugdymasis gali būti nuolatinis ar laikinas. Mokiniui padarius pažangą, mokyklos vaiko gerovės komisija gali kreiptis dėl specialiojo ugdymo nutraukimo arba pakartotinio ugdymosi poreikių vertinimo. Specialieji ugdymo(si) poreikiai nėra kliūtis siekti norimo išsilavinimo.

Mokykla, sudarydama sąlygas mokiniui, turinčiam SUP, gauti kokybišką ir poreikius atitinkantį ugdymą ir būtiną švietimo pagalbą, rengia mokyklos ar mokinio individualaus ugdymo planą.

Laikomasi nuostatos, kad vaikas, turintis SUP, turi būti ugdomas ten, kur geriausiai būtų tenkinami jo ugdymosi poreikiai ir švietimo pagalbos reikmės. Nors dauguma vaikų mokosi

bendrosiose klasėse integruotai kartu su visais, tačiau kai kuriais atvejais mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius ir pagalbos reikmes geriau gali tenkinti specialiosios paskirties mokykla, klasės.

Mokiniai, turintys SUP, formaliojo švietimo programas gali baigti per trumpesnę ar ilgesnę, nei nustatytas, laiką, gali mokytis su pertraukomis, šias programas baigti atskirais moduliais. Mokiniai, kurie turi didelių ar labai didelių SUP, bendrojo ugdymo mokyklose (klasėse), skirtose mokiniams, turintiems SUP, gali mokytis iki 21 metų.

Mokymosi pasiekimų vertinimas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių SUP, pritaikomas. Taip pat pritaikomas pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas, kalbų įskaitos, brandos egzaminai. Pritaikoma vadovaujantis Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, tvarkos aprašu.

2020 m. birželio 30 d. Seimas priėmė Švietimo įstatymo pakeitimus: negalią ir specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai galės lankyti artimiausią jo gyvenamoje vietoje esančią bendrąją mokyklą, bus priimami visiškai lygiais pagrindais su kitais mokiniais. Taip pat gerokai išsiplės pagalbos sistema mokyklose. Naujos Švietimo įstatymo nuostatos įsigaliojo 2024 m. rugsėjo 1 d. ir bus įgyvendinamos palaipsniui.

Logopedo, dirbančio ugdymo įstaigoje darbo tikslas – laiku nustatyti kalbos ir kitus komunikacijos sutrikimus ir bendradarbiaujant su pedagogais ir vaikų tėvais, juos įveikti. Išskyrus atvejus, kuomet pateikiama PPT pažyma, jog vaikui logopedo paslaugos būtinos.

Lietuvoje bendrojo ugdymo įstaigose logopedo etatas skirtas darbui su 50 vaikų. Apžvelgiant statistinius duomenis matyti, kad logopedų etatai nepakankami bendrojo ugdymo įstaigose.

Lietuvoje, mokykloje dirbantis psichologas teikia pagalbą ne daugiau kaip 400 mokinių (esant galimybei – ir mažesniai mokinių skaičiui). Vertinant pagal mokinių skaičių ir užimtus psichologų etatus kiekvienoje įstaigoje, pastebėtina, kad visose ugdymosi įstaigose trūksta, o kai kuriose net nėra psichologo paslaugų.

Savivaldybės ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, kaip ir visose Lietuvos ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, nesteigiami psichologų etatai. Šeimoms, kurios augina vaikus su specialiais ugdymosi poreikiais, būtina psichologinė pagalba kuo ankstesniame vaiko amžiuje, todėl tėvams tikslinga užtikrinti psichologo konsultacijas ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose – perkant jų paslaugas.

Specialiojo pedagogo etatas įstaigoje steigiamas, kai ikimokyklinio ugdymo įstaigoje mokosi 20–24 specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai, kuriems reikalinga specialiojo pedagogo pagalba, o bendrojo ugdymo mokykloje – kai joje mokosi 20–27 specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai.

Ugdymo įstaigose dirbančių švietimo pagalbos specialistų skaičių ir veiklą reglamentuoja Psichologinės pagalbos teikimo, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui, Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos ir aprašai. 2021 m. Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus ir PPT specialistai tikrino švietimo pagalbos teikimo organizavimą Savivaldybės pavaldumo švietimo įstaigose ir nustatė, kad reikėtų papildomai įsteigti 9,8 specialiojo pedagogo pareigybės (etato), 6,06 logopedo pareigybės (etato), 5,1 socialinio pedagogo pareigybės (etato), 23,33 psichologo pareigybės (etato). Kasmet skiriamos papildomos Savivaldybės biudžeto lėšos švietimo pagalbos užtikrinimui švietimo įstaigose. 2022 m. ikimokyklinio ugdymo įstaigose įsteigtos 27 mokytojo padėjėjo pareigybės (etato), 1,5 logopedo pareigybės (etato), 1,125 specialiojo pedagogo pareigybės (etato), 0,5 socialinio pedagogo pareigybės (etato). 2023 m. pagal pateiktas švietimo įstaigų paraiškas, lėšos buvo skirtos: 28 mokytojo padėjėjų etatams; 2,98 specialiojo pedagogo ir 0,5 socialinio pedagogo etato; 0,75 psichologo etato ir 0,35 logopedo etato išlaikymui. Iš viso savivaldybės biudžeto lėšomis papildomai 2023 m. buvo finansuoti 32,58

pagalbos specialistų etatai. Nors užsibrėžtas tikslas dar nepasiektas (1 švietimo pagalbos specialistas 100 mokinių), Savivaldybės pastangomis švietimo pagalbos specialistų etatinių vienetų skaičius, tenkantis 100 mokinių, kasmet auga: 2021–2022 m. m. rodiklio reikšmė buvo 0,73, 2022–2023 m. m. – 0,84, 2023–2024 m. m. – 0,9.

Ugdymo įstaigose 2023–2024 m. m. ugdomi vaikai turintys autizmo spektro sutrikimą PPT duomenimis:

Mokyklose – 165 (iš jų 124 – specialiosiose mokyklose);

Lopšeliuose-darželiuose – 21 (iš jų 8 – „Spindulio“ ugdymo centre);

Pradinėse mokyklose – 4;

Progimnazijose – 21;

Gimnazijose – 3.

Autizmo spektro sindromo vaikams būtina speciali pagalba, tikslinga jiems ir jų šeimų nariams teikti taikomosios elgesio analizės (angl. applied behaviour analysis – ABA) konsultacijos, kurios mūsų mieste teikiamos tik privačiai. Autistams dar labai naudingos ergoterapeuto konsultacijos, kurios sunkiai pasiekiamos, nėra pilnai užtikrinamos dėl specialistų trūkumo.

Apibendrinat pateiktus duomenis, matyti, kad savivaldybės ugdymo įstaigose vis dar trūksta pagalbos specialistų, trūksta žmogiškųjų išteklių, labiausiai - psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų, mokinių padėjėjų. Savivaldybėje tikslinga užtikrinti trūkstamų ir nesamų paslaugų atsiradimą – perkant specialistų paslaugas, taip pat būtina atitinkamai įrengti ir pritaikyti švietimo pagalbos specialistų kabinetus įsigyjant darbo, lavinamąją, ugdymo (-si) įrangą ir priemones.

3. Sveikatos priežiūros paslaugos

Pirminė sveikatos priežiūra yra savarankiškoji savivaldybės funkcija. Šiaulių miesto savivaldybėje gyventojų sveikata rūpinasi šios sveikatos priežiūros įstaigos: VŠĮ Šiaulių centro poliklinika, VŠĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centras, VŠĮ Šiaulių ilgalaikio gydymo ir geriatrijos centras, VŠĮ Šiaulių reabilitacijos centras, VŠĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė, Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. VŠĮ Šiaulių centro poliklinika, VŠĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centras teikia pirminio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

VŠĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė teikia antrinio lygio sveikatos priežiūros paslaugas Šiaulių miesto gyventojams įstaigos licencija apibrėžtose srityse. Asmens psichikos sveikata rūpinasi VŠĮ Šiaulių centro poliklinikos Psichikos sveikatos centras bei UAB Šiaulių psichikos sveikatos centras. Taip pat gyventojų sveikata rūpinasi ir 14 privačių asmens sveikatos priežiūros centrų.

Optimaliai funkcionuojanti vaikų sveikatos priežiūros paslaugų sistema padeda užtikrinti efektyvią vaikų ligų diagnostiką, gydymą bei paslaugų kokybę. Vaikas nėra mažas suaugusysis. Atsižvelgiant į vaiko amžių, vystymąsi, jo sveikatos priežiūrai būtinos specifinės priemonės ir sveikatos sistemos ištekčiai. Vaikų sveikatos priežiūros poreikiai yra pakitę. Vertinant vaikų ligotumą, išskiriamos penkios dažniausios vaikų ligų / būklių grupės: kvėpavimo sistemos, virškinimo bei akies ir jos priedinių organų ligos; sužalojimai, apsinuodijimai ir tam tikri išorinių poveikių padariniai, endokrininės sistemos, medžiagų apykaitos, mitybos.

Visuomenės sveikatos priežiūrą miesto teritorijoje vykdo Šiaulių miesto savivaldybės **visuomenės sveikatos biuras** (toliau – Biuras).

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą ir organizuoti profilaktinę veiklą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas bei vykdyti – valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo įstaigose, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo

įstaigoje ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą ir visuomenės sveikatos stebėseną. Biuro vykdytos veiklos per pastaruosius trejus metus :

Paslauga	Paslaugos gavėjai	Gavėjų imtis		
		Metai		
		2021	2022	2023
Ankstyvosios intervencijos programa	Jaunuoliai, nuo 12 iki 21 m. amžiaus, nereguliariai vartojantys psichoaktyviąsias medžiagas (išskyrus tabaką) ar jomis eksperimentuojantys.	20	20	30
Baziniai savižudybių prevencijos mokymai	Asmenims nuo 16 metų amžiaus. Mokymų trukmė – ne mažiau kaip 3 valandos. Baziniai mokymai vykdomi 10–20 asmenų grupei.	90	68	133
Priklausomybių konsultantų paslaugos	Šiaulių m. gyventojams, kurie kenčia patys ar kurių šeimos nariai kenčia dėl priklausomybės nuo alkoholio.	76	82	112
Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimas Šiaulių miesto įmonių darbuotojams	Mokymų trukmė – 32–40 kontaktinės valandos. Minimalus mokymų dalyvių grupės skaičius yra 8, didžiausias – 20.	60	94	56
Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimas (grupėms)	Šiaulių m. bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojams (mokytojams, mokytojų padėjėjams, socialiniams pedagogams, specialiesiems pedagogams, psichologams, psichologų asistentams, logopedams, tiflopedagogams, surdopedagogams, visuomenės sveikatos specialistams, mokyklos administracijos darbuotojams). Trukmė – 40 val. Grupė ne mažiau nei 8 ir ne daugiau nei 12 darbuotojų.	47	52	78
Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugos	Individualios ir grupinės konsultacijos trukmė – 1 ak. val. Vienam asmeniui teikiamos ne daugiau kaip 6 individualios konsultacijos	1615	2695	3712
Sveikatos stiprinimo programa „Neįtikėtini metai“, skirta tėvams.	„Neįtikėtini metai“ (angl. <i>The Incredible Years</i> ®) – susijusių, mokslo įrodymais pagrįstų programų, skirtų tėvams, vaikams ir mokytojams, sistema, kurios tikslas yra užkirsti kelią vaikų elgesio problemoms ir jas koreguoti bei skatinti vaikų socialines, emocines ir mokymosi kompetencijas.	-	-	17
Sveikatai palankios mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas	Asmenų, dalyvavusių sveikos mitybos skatinimo užsiėmimuose, skaičius	10127	9701	12814
Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimo bendruomenėse	Asmenų, dalyvavusių traumų ir sužalojimų prevencijos užsiėmimuose, skaičius	11476	13977	16768
Burnos higienos užsiėmimų organizavimas	Asmenų, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius	6438	5232	6428
Užkrečiamųjų ligų prevencijos skatinimas ir supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas	Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose apie užkrečiamųjų ligų prevenciją ir mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagomis, skaičius	8544	4640	10478

Nėra abejonų, kad vienas iš pagrindinių veiksnių, darančių įtaką vaikų sveikatai, yra gyvenamasis aplinkos. Svarbu, kad ji būtų sveika ir kuo labiau orientuota į vaikų visapusišką augimą bei vystymąsi. Nuo mažų dienų suformuotas teisingas požiūris į sveikatą, kasdienė vaiko elgsena,

emocijos bei įsitikinimai veikia kaip prevencinė priemonė, padedanti išvengti daugelio sutrikimų įvairiuose vaiko augimo ir vystymosi etapuose, daro įtaką sveikesniam gyvenimo būdo pasirinkimui. Gyvensenos sąvoka apima savo sveikatos vertinimą, sveiką elgseną (fizinis aktyvumas, mitybos įpročiai, burnos higiena) ir rizikingą elgseną (tabako gaminių, elektroninių cigarečių, alkoholio ir narkotinių medžiagų vartojimas, atšvaitų nesegėjimas tamsiu paros metu, saugos diržų nenaudojimas automobilyje, patyčios). Apskritai visuomenės sveikatos ir gyvensenos stebėseną svarbi vertinant sveikatos politiką, sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos programų efektyvumą.

Higienos instituto Sveikatos statistinių duomenų portalo duomenimis, 2023 m. Šiaulių mieste suaugusiems (18+ m.) užregistruoti 87 008 (968,4/1000 gyv.) susirgimai. Suaugusiųjų statistikoje dominuoja širdies ir kraujagyslių sistemos (37 749 (420,2/1000 gyv.) ligos, jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligos (32 318 (355,0/1000 gyv.) ir endokrininės sistemos (32 105 (354,6/1000 gyv.) ligos. Vaikams (0–17 m.) užregistruoti 19 155 (1043,2/1000 gyv.) susirgimai. Dažniausiai vaikai sirgo kvėpavimo sistemos (12 225 (665,8/1000 gyv.) ligomis, iš kurių ŪVKTI ir gripas sudarė 11 225 (611,3/1000 gyv.), virškinimo sistemos (8 395 (457,2/1000 gyv.) ligomis ir akies ir jos priedinių organų (5 795 (3157,2/1000 gyv.) ligomis.

Higienos instituto Sveikatos statistinių duomenų portalo duomenimis, 2023 m. Šiaulių miesto savivaldybėje 18 106 (167,2/1 000 gyv.) gyventojams buvo suteiktos stacionarinės paslaugos (be dienos stacionaro atvejų).

Labai svarbi ir **vaikų psichosocialinė sveikata**. Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų žalingų medžiagų vartojimas, tai – bene pagrindinis veiksnys, lemiantis vaikų, suaugusių asmenų ir šeimų priskyrimą socialinę riziką patiriančių asmenų grupei. Dažnu atveju vaikai, augantys šeimose, kuriose yra vartojamas alkoholis ir / ar psichotropinės medžiagos, patys yra linkę pradėti vartoti žalingas medžiagas jauname amžiuje. Šiems vaikams padidėja rizika tapti priklausomais nuo žalingų medžiagų vartojimo. Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras vykdo ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviasias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams (12-18 metų) programą, turi priklausomybių konsultantą gyventojams nuo 18 metų. Dažnu atveju žalingai vartojantiems ar priklausomiems asmenims reikalinga trumpalaikė socialinė globa (psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų), intensyvi krizių įveikimo pagalba (su laikinu apgyvendinimu ar be jo), apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose ir kt.

Ankstyvosios intervencijos programa skirta tik motyvuotiems jaunuoliams nuo 12 iki 21 m. amžiaus, nereguliariai vartojantiems psichoaktyviasias medžiagas (išskyrus tabaką) ar jomis eksperimentuojantiems. Motyvacijos užteko kursams išklaudyti iki galo, dalyvauti visuose užsiėmimuose: 2021 m. – 20. 2022 m. 2022, o 2023 m. – 30.

Vaikai, jaunuoliai, kurie susiduria su priklausomybėmis, elgesio ir emocijų sunkumais, nukeipimai pagalbos į **Vaikų ir paauglių psichiatrijos skyrių** (Šiaulių miesto Moters ir vaiko klinikoje), kuriame teikiamos kompleksinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugos vaikams ir paaugliams nuo 3 iki 18 metų iš Šiaulių, Telšių, Panevėžio ir kitų Lietuvos regionų. Teikiama pagalba vaikams ir paaugliams, turintiems: elgesio ir emocijų sutrikimų (hiperaktyvumas, pykčio ir agresijos protrūkiai ir kt.); nuotaikos sutrikimų (depresijos, manijos ir kt.); neurozinių ir somatoforminių sutrikimų (nerimas, baimės ir kt.); valgymo sutrikimų (anoreksija, bulimija); įvairių raidos sutrikimų; ūmių psichozinių sutrikimų (šizofrenija, šizoafektinis sutrikimas ir kt.). Teikiamos paslaugos: krizių intervencijos paslaugos: skubi psichiatrinė – psichologinė pagalba vaikams ir paaugliams, išgyvenantiems krizę. Stacionarinės paslaugos: Psichiatrinė pagalba vaikams ir paaugliams teikiamos stacionare. Gydomo programa trunka 3-4 savaites. Dienos stacionaro paslaugos: Psichikos sveikatos priežiūros paslaugos vaikams ir paaugliams, varginamiems lengvesnių psichikos ir elgesio sutrikimų (raidos, emocijų ir elgesio sutrikimų, bendravimo ir mokymosi sunkumų ir kt.). Taikoma dieninė gydymo programa, kurios trukmė 2 – 6 savaites. Vaikai lieka centre 4 - 6 valandas per dieną. Nuo 2013 m. rugsėjo mėn. visi besigydantys vaikai gali

tęsti mokymąsi centre. Šiaulių miesto Medelyno progimnazijos ir S. Daukanto inžinerinės gimnazijos mokytojai dirba su jais pagal individualias programas. Skyriuje – ir ambulatorinės II lygio vaikų ir paauglių psichiatrijos paslaugos. Gydymui ir pagalbai gauti vaikas turi turėti šeimos gydytojo ar psichiatro siuntimą. Neturintys siuntimo, priimami tik esant indikacijoms dėl būtinios pagalbos teikimo. Gydyimo tikslai įgyvendinami dirbant specialistų komandos principu. Komandą sudaro: gydytojas vaikų ir paauglių psichiatras, medicinos psychologas, socialinis pedagogas, muzikos terapeutas, ergoterapeutas, slaugytojas. Psichikos sutrikimams gydyti taikomi terapijos metodai ir priemonės: individualus konsultavimas, psichoterapija (individuali, grupinė terapija), šeimos konsultavimas, aplinkos terapija (vaikui padeda saugiai jaustis, moko suvokti elgesio pasekmes ir sąmoningai rinktis tinkamus elgesio būdus bei įsisavinti įgūdžius), muzikos terapija, relaksacija, krizių intervencija, psichosocialinė rehabilitacija, psichofarmakoterapija, fizinė medicina ir rehabilitacija (reabilitacinės procedūros). Gydyimo ir psichosocialinės rehabilitacijos metodai taikomi ne tik vaikams ir paaugliams. Į gydymo procesą įtraukiama šeima, artimiausi žmonės (globėjai, mokytojai). Skyriuje yra 15 lovų stacionaro ir 10 vietų Dienos stacionaro skyriuje įkurta moderni, saugi ir terapinė aplinka vaikams ir paaugliams, atitinkanti vaiko raidos ypatumus.

Tokią intensyvią ir kompleksinę pagalbą gauna tik pusė norinčių. 2022 m. – 433 skyriuje, 137 – dienos stacionare. 2023 m. – 378 skyriuje, 141 – dienos stacionare.

Priklausomybių ligų, elgesio ir emocijų sutrikimų gydymas įgauna vis didesnę pagreitį, bet vis dar neatliepia poreikio. Nepilnamečiai vartoja psichoaktyvias medžiagas, jomis svaiginasi ir dažnai galima pastebėti, kad asmuo elgiasi neadekvačiai, galimai pavartojęs, bet tam patvirtinti nėra priemonių. Testai gali nustatyti iki 21 sintetinės medžiagos, o Narkotikų, tabako ir alkoholio departamento duomenimis šiai dienai žinoma apie 950 pavadinimų (skirtingų sudėčių) psichiką veikiančių medžiagų, kurios gali turėti įvairiausių pavidalų: guminukų, pašto ženkliukų, išmirkyti kojinese ar vaikiškuose piešinukuose.

Apibendrinant sveikatos paslaugų teikimo galimybes drąsiai teigiame, kad Šiaulių mieste labai trūksta psichiatrinės pagalbos vaikams. Psichiatrų, kurie dirbtų su nepilnamečiais, trūksta visoje Lietuvoje, bet siekti jų prisitraukti į Šiaulių miestą būtina. Nepilnamečiams skirtos programos apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą vis dažniau pasirenkamos, bet būtina motyvuoti jaunuolius programų išklausymui.

4. Socialinės paslaugos šeimoms, kurios patiria socialinę riziką

Siekdami sudaryti galimybes miesto gyventojams spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene ir įveikti socialinę atskirtį, užkirsti kelią asmens, šeimos, bendruomenės socialinėms problemoms kilti, bei padėti asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus, buvo tęsiamas socialinių paslaugų teikimas ir pradėtos teikti naujos socialinės paslaugos, įgyvendinami projektai. 2023 m. buvo tęsiamas projektų įgyvendinimas ir pradėti įgyvendinti nauji projektai. Koordinuotas projekto „Bendruomeninių apgyvendinimo bei užimtumo paslaugų asmenims su proto ir psichikos negalia plėtra Šiaulių mieste“ įgyvendinimas:

- specializuotų slaugos ir globos namų/ dienos užimtumo centro/ socialinių dirbtuvių įkūrimas ir grupinių gyvenimo namų įkūrimo ir aprūpinimo reikiama baldais ir įranga klausimas;

- bendradarbiaujant su pertvarkoje dalyvaujančiomis Šiaulių regiono įstaigomis, atlikta analizė ir susisteminta informacija apie paslaugų gavėjus (proto ar psichikos negalia), kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, ir kuriems bus pradėtos teikti paslaugos naujai sukurtoje infrastruktūroje - specializuotuose slaugos ir globos namuose ir grupinio gyvenimo namuose.

Baigtas įgyvendinti projektas „Bendruomeninių vaikų globos namų įkūrimas Šiaulių mieste“, kurio metu baigti įrengti 2 bendruomeniniai vaikų globos namai (Aušros al. 29, Šiauliai), atlikti remonto darbai, nupirkti reikiama įranga ir baldai, ir juose apgyvendinti tėvų globos netekę vaikai.

Pasibaigus projektui „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“ (Socialinės dirbtuvės) ir, siekiant tęsti šią veiklą, vadovaujantis projekto „Perėjimas nuo

institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų Sostinės regione, Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione“ socialinių dirbtuvių paslaugos partnerių atrankos tvarkos aprašu, įvykdytas socialinių dirbtuvių paslaugos partnerio atrankos konkursas ir paskirtas projekto - socialinių dirbtuvių paslaugos - partneris, kuris Savivaldybėje iki 2026 m. gruodžio 31 d. teiks socialinių dirbtuvių paslaugą.

Įgyvendinant projektą „Pabėgėlių iš Ukrainos priėmimas ir ankstyva integracija“, atrinkti 2 partneriai (NVO), kurie teikia paslaugas pabėgėliams iš Ukrainos.

Vykdamas institucinės vaikų globos pertvarką, kurios vienas iš tikslų – užtikrinti darnią aplinką ir sąlygas kiekvienam vaikui (ir vaikui su negalia) augti savo šeimoje, o likusiems be tėvų globos vaikams augti globėjų, įtėvių šeimoje ar šeimynoje ir gauti pagalbą bendruomenėje, 2023 m. buvo pasiruošta licencijavimui ir gauta licencija penkiems bendruomeniniams vaikų globos namams (Aušros al. 29-19, Aušros al. 29-20, K. Korsako g. 61a, K. Korsako g. 61c, K. Korsako g. 61d). Visi šeimos centre globojami vaikai apgyvendinti bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Pasibaigus projekto „Vaikų gerovės ir saugumo didinimas, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimas bei prieinamumo plėtra“ finansavimo laikotarpiui, nepertraukiamai buvo vykdoma globos centrų veikla. Nuo 2023 m. liepos 1 d. du Globos centrai pradėjo vykdyti naują projektą „Paslaugų, skatinančių ir efektyviai palaikančių globą šeimos aplinkoje, vystymas“, kurio tikslas - skatinti šeimas įvaikinti ir globoti vaikus netekusius tėvų globos.

Pasibaigus projektui „Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“, siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą, atrinkti partneriai pagal projekto „Kompleksinės paslaugos (KOPA)“, finansavimo sąlygų aprašus. Bendruomeniniai šeimų namai, kurie 2023 m. I ketv. pradėjo organizuoti ir teikti kompleksines paslaugas šeimai kuo arčiau asmens (šeimos) gyvenamosios vietos / gyvenamojoje vietoje, taip pat organizavo, o prireikus teikė kitas prevencines socialines paslaugas (pozityvios tėvystės, psichosocialinės, šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės, mediacijos ir kitos paslaugos). Šias paslaugas teikia VšĮ Socialinių inovacijų centras ir VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija.

Vadovaujantis parengta technine specifikacija „Dėl globėjų (rūpintojų) suaugusiems asmenims parinkimo ir išvadų parengimo bei atstovavimo teisme paslaugos teikimo“, atrinkta įstaiga, kuri rengia išvadas ir kitus procesinius dokumentus teismui dėl suaugusių asmenų, kurie teismo sprendimu pripažinti neveiksniais ir (ar) ribotai veiksniais, globėjo (rūpintojo) ir (ar) turto administratoriaus paskyrimo bei atstovavimo teisme (nuo 2023 m. II ketv.).

Kompleksiškai sprendžiant aktualias Šiaulių miesto gyventojų užimtumo problemas ir vykdamas darbo rinkai besirengiančių asmenų integraciją į darbo rinką, pradėta įgyvendinti Užimtumo didinimo programa, skirta užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modeliui Šiaulių mieste įgyvendinti. 2023 m. buvo tęsiamas šių socialinių paslaugų teikimas:

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys	2023 m.
1.	<i>Socialinės globos paslaugos</i>	
1.1.	Ilgalaikė, trumpalaikė socialinė globa institucijoje	458
1.2.	Vaikų socialinė globa šeimose	274
1.3.	Vaikų socialinė globa šeimynose	15
1.4.	Vaikų socialinė globa institucijoje (Bendruomeniniuose vaikų globos namuose + Kompleksinių paslaugų namuose „ALKA“)	90

1.5.	Dienos socialinė globa institucijoje	111
1.6.	Dienos socialinė globa ir integrali pagalba asmens namuose	317
1.7.	Laikinas atokvėpis asmens namuose ir institucijoje	27
2.	<i>Socialinės priežiūros paslaugos (akredituotos)</i>	
2.1.	Pagalba į namus	294
2.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šėimos) namuose	413
2.3.	Palydėjimo paslauga jaunuoliams	16
2.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	25
2.5.	Socialinė rehabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje	412
2.6.	Laikinas apnakvindinimas	283
2.7.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba	29
2.8.	Apgyvendinimas nakvynės namuose	143
2.9.	Maitinimo organizavimas <i>su Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimu- 1076 be Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimo - 740</i>	1 816
2.10.	Pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, itėviams ir šėimynų steigėjams, dalyviams ar besirengiantiems jais tapti	258
2.11.	Apgyvendinimas apsaugotame būste	8
2.12.	Vaikų dienos socialinė priežiūra	290
3.	<i>Preveninės ir bendrosios socialinės paslaugos</i>	
3.1.	Kompleksinės paslaugos šėimai (pozityvios tėvystės, psichosocialinės, šėimos įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės, mediacijos ir kitos paslaugos)	787
3.2.	Asmeninė pagalba (asmeninio asistento paslauga)	55
3.3.	Pagalbos pinigai globėjams (rūpintojams)	162
3.4.	Užimtumo didinimo programos įgyvendinimas	111
3.5.	Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymas asmenims su negalia	31
3.6.	Pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims parama maisto produktais ir higienos prekėmis	6 792 <i>(1 904 ukrainiečiai)</i>
3.7.	Asmenų su negalia aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	2 704
3.8.	Transporto paslaugų organizavimas	629
3.9.	Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne	160

Šeimos, kurios patiria riziką, bet jie geba savarankiškai pasinaudoti teikiamomis socialinėmis paslaugomis, geba krizines situacijas suvaldyti patys, priima pavienes paslaugas, lieka su minimalia specialistų pagalba. Šeimos, kurioms vėl ir vėl prireikia pagalbos socialinės ir sveikatos, vaikų auginimo ir auklėjimo srityse ir reikalinga intensyvi pagalba – jiems inicijuojama atvejo vadyba. Socialinis darbas, **taikant atvejo vadybą**, su šeimomis, auginančiomis nepilnamečius vaikus ir patiriančiomis socialinę riziką. Paslaugos teikimo tikslas – sudaryti sąlygas šeimai ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, auklėti, ugdyti, prižiūrėti vaikus, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį. Paslauga gali būti inicijuota Vaiko teisių apsaugos teritorinio skyriaus, esant galimiems vaiko teisių pažeidimams, ar vaiko tėvų, ir (ar) pagalbą vaikams ir (ar) šeimoms organizuojančių ir teikiančių įstaigų, organizacijų prašymu, jei jų vertinimu, vaikui ir (ar) šeimai būtina kompleksinė pagalba. Socialinių paslaugų įstaigų, įgaliotų Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. A-257 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. birželio 6 d. įsakymo Nr. A-957 „Dėl įgaliojimų vykdyti atvejo vadybos funkcijas suteikimo“ pakeitimo“ vykdyti atvejo vadybos funkcijas ir koordinuoti atvejo vadybos procesus, sąrašas:

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas	Kontaktinis telefono nr., el. paštas	Įstaigos darbo laikas	Paslaugų teikimo teritorija
1.	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras	Stoties g. 9 C, Šiauliai	+370 41 431 964, el. p. info@siauliuspc.lt	I–IV 8.00–17.00 val. V 8.00–15.45 val.	Centro, Gubernijos, Spindulio g., V. Kudirkos g., Parko, Talkšos, Aušros tako, Rūdės g., Bulvaro, Klevų g., Kuršėnkelio, Stoties, Kražių g., Draugystės pr., Žaliūkų g., Ragainės g., Jono Jablonskio g., Aukštabalio g., J. Sondeckio g. seniūnaitijos, Medelyno seniūnija ir Žaliūkų kaimo teritorija.
2.	Šiaulių miesto šeimos centras	K. Korsako g. 61, Šiauliai	+370 41 200 681, el. p. info@seimosc.lt	I–IV 8.00–17.00 val. V 8.00–15.45 val.	Gardino g., Architektų g., Dainų g., Lyros g., Dainų tako, Gytarių g., Bokšto, K. Korsako g., Beržynėlio, Karaliaučiaus g., Kviečių g., Lieporių g., Tilžės g., S. Dariaus ir S. Girėno g., Gegužių g., Šventupio seniūnaitijos

3.	Labdaros paramos fondas SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija	Žemaitės g. 83A, Šiauliai	+370 683 26 405	I–IV 8:00–17:00 val. V 8:00–15:45 val.	Šimšės, Zoknių, Pabalių seniūnaitijos, Rėkyvos seniūnija
			+370 608 46 637		
4.	VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija	Tilžės g. 22, Šiauliai	+370 687 46 855, el. p. atvejovadyba@slk.lt	I–IV 8:00–17:00 val. V 8:00–15:45 val.	Lieporių g., Tilžės g., S. Dariaus ir S. Girėno g., Gegužių g., Šventupio seniūnaitijos

Lentelėje pateikiama apibendrinta 2022 m. ir 2023 m. Šiaulių miesto gyventojų, kuriems teikiama atvejo vadybos pagalba taikymo ir užbaigimo statistika.

Įstaiga	Kiek AV inicijuota per 2022	Kiek šeimų 2022	Kiek vaikų augo rizikos šeimose 2022	Kiek AV nutraukta dėl sėkmės
Šiaulių miesto šeimos centras	58	144	247	65
Šiaurės Lietuvos kolegija	12	12	15	2
LPF SOS kaimas	39	93	164	40
Socialinių paslaugų centras	113	302	369	112
Viso	222	551	759	219

Įstaiga	Kiek AV inicijuota per 2023	Kiek šeimų 2023	Kiek vaikų augo rizikos šeimose 2023	Kiek AV nutraukta dėl sėkmės
Šiaulių miesto šeimos centras	75	196	296	77
Šiaurės Lietuvos kolegija	34	34	47	5
LPF SOS kaimas	42	94	167	39
Socialinių paslaugų centras	151	350	416	138
Viso	302	674	926	259

Atvejo vadybos specialistai teikia, organizuoja tokias paslaugas:

- informavimas;
- konsultavimas;
- tarpininkavimas;
- atstovavimas;
- socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas;
- asmeninės higienos įgūdžių ugdymas ir(ar) palaikymas;
- finansinio raštingumo įgūdžių ugdymas ir palaikymas;
- krizių įveikimo pagalba;
- bendradarbiavimas su ugdymo ir kitomis įstaigomis;
- socialinė priežiūra;
- aprūpinimas drabužiais ir avalyne;
- individualios priežiūros paslaugos;
- nukreipimas reikiamoms paslaugoms gauti (psichologinė pagalba, priklausomybių ligų konsultanto, savitarpio pagalbos grupės, mokymai / seminarai, mediacijos, šeimos konferencijos paslauga ir kt.);
- grupiniai užsiėmimai tėvams;
- prevencinės paslaugos;
- organizuoti skyrium gyvenančių tėvų susitikimai su vaikais;
- organizuotos vasaros stovyklos vaikams;
- ir kitos paslaugos, kurių reikia pavieniui atveju, atsižvelgiant į šeimos situaciją.

Atvejo vadybos pagalba reikalinga vis dažniau, bet dirbant su šeimomis pasiekiami teigiamų rezultatų, sėkmės atvejų didėja.

Socialinę riziką patiriančių šeimų vaikams sudaromos sąlygos ir galimybės nemokamai lankyti **vaikų dienos centrus** (toliau – VDC).

VDC prisideda prie vaikų iš socialiai pažeidžiamų šeimų gerovės ir ugdymo: čia jie maitinami, saugūs, gali tobulinti savo socialinius bei savarankiškumo įgūdžius, ruošti pamokas ir užsiimti popamokine veikla. Paprastai dirbama ne tik su vaiku, bet ir su artimaisiais, kuriems padeda išspręsti kylančius sunkumus, iškilusius iššūkius. Šiaulių miesto savivaldybė socialinę riziką patiriančių ir (ar) nepasiturinčių gyventojų šeimų vaikams, lankantiems Centrą ir kuriems į jį reikia vykti visuomeniniu transportu, taikoma važiavimo Šiaulių miesto autobusais 100 procentų nuolaida įsigyjant elektroninį bilietą, vadovaujantis „Elektroninio bilieto su nuolaida, skirto važiuoti vietinio (miesto) reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutais Šiaulių miesto savivaldybėje, įsigijimo ir naudojimo tvarkos aprašu“, patvirtintu Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2023 m. lapkričio 9 d. sprendimu Nr. T-415.

Šiaulių mieste veikia **10 vaikų dienos centrų**:

1. VšĮ „Saulės vaikai“;
2. VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“ ;
3. Šiaulių šv. apašt. Petro ir Pauliaus katedros parapijos;
4. Regbio sporto klubo „Vairas“ Vaikų dienos namų „Tik tu“ ;
5. LPF SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos;
6. Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro;
7. Klubo „Tarp savų“ ;
8. Šiaulių miesto šeimos centro;
9. VšĮ Somento;
10. Socialinę atskirtį patiriančius asmenis jungiančios asociacijos SAPAJA.

VDC – įstaiga (organizacija) teikianti akredituotą vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugą vaikui ir jo šeimos nariams, gina vaiko teises, padeda vaikui adaptuotis šeimoje bei visuomenėje. Nuo 2021 m. sausio 1 d. teikiamos akredituotos vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugos. VDC veikla vykdoma vadovaujantis Socialinių paslaugų katalogu. Centro teikiamų paslaugų ir vykdomų veiklų tikslinė paslaugų gavėjų grupė yra vaikai iš socialinę riziką patiriančių

ir (ar) nepasiturinčių (gaunančių piniginę socialinę paramą ir (ar) gaunančių paramą pagal materialinio nepritekliaus mažinimo programą) Šiaulių miesto gyventojų šeimų, vaikai su negalia, vaikai, turintys vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymo(si) poreikių, likę be tėvų globos vaikai ir jų globėjai (rūpintojai), vaikai, kuriems Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos, Šiaulių miesto ugdymo įstaigos vaiko gerovės komisija (toliau – VGK) ar Šiaulių miesto ugdymo įstaigos socialinis pedagogas rekomenduoja lankyti vaikų dienos centrą. Esant poreikiui ir galimybei, vaikų dienos centro paslaugos gali būti teikiamos ir kitiems vaikams bei jų šeimos nariams.

Centrą lankančių vaikų amžius yra nuo 6 iki 18 metų. Vaikams, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas paslauga gali būti teikiama ir toliau, kol jie baigs bendrojo ugdymo programą, bet ne ilgiau nei iki tų metų, kuriais jie baigia mokytis pagal šias programas, rugpjūčio 31 d., o vaikams su negalia – iki mokslo metų, kuriais jiems sukanka 21 metai ir kuriais jie mokosi pagal šias programas, pabaigos. Vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugos vaikui teikiamos ne mažiau kaip 16 valandų per mėnesį.

2023 metais Šiaulių miesto VDC lankė 323 vaikai, 2022 m. – 318 vaikai, 2021 m. – 267 vaikai.

VDC vykdo šias funkcijas:

1. teikia socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitas su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusias paslaugas (socialinių, higienos įpročių formavimas, pagalba ruošiant pamokas ir kt.);

2. teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas;

3. organizuoja nemokamą Centrą lankančių vaikų maitinimą (vaikams, kurie Centre praleidžia daugiau kaip 4 valandas per dieną);

4. teikia socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas, organizuoja laisvalaikio užimtumą;

5. plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis mokyklomis, policija, nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės ir gyvenamosios vietos bendruomenėmis, religinėmis bendruomenėmis ir bendrijomis ir su vaiko teisių apsauga susijusiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis ir įstaigomis – vaiko teisių apsaugos teritoriniu skyriumi, savivaldybės administracijos atsakingais skyriais, seniūnijomis;

6. vykdo kitas Lietuvos Respublikos teisės aktams ir Centro veiklos tikslams neprieštaraujančias veiklas.

VDC kiekis ir veikla atliepia Šiaulių miesto poreikį, dar yra kelios laisvos vietos, tad nuo 2024 mokslo metų pradžios, siekiant užpildyti laisvas vietas bus atsižvelgta į ugdymo įstaigų rekomendacijas, kam būtų naudinga ir reikalinga, tad vaikas, potencialiai socialinę riziką patiriantis, galės lankyti VDC.

2023 m. pradėtas **vykdyti darbas su jaunimu gatvėje**, suformuotos 2 jaunimo darbuotojų komandos, darbas vykdomas 6 teritorijose, organizuotos 137 komandos išvykos, kontaktai palaikomi su 16 unikalių jaunų žmonių,

Atviras jaunimo centras įgyvendina du Savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamus projektus - „Stiprūs su muzika“ ir „Jaunimo psichinės sveikatos gerinimas taikant terapinio ūkio metodus“. Parengta projekto „Judrus kūnas – ramus protas – nusikalsti linkusių jaunuolių psichinės bei emocinės sveikatos stiprinimas per fizinį aktyvumą“ paraiška Jaunimo iniciatyvų projektų finansavimo konkursui ir projekto įgyvendinimui gautas finansavimas. Atviras jaunimo centras nuo 2024 m. rudens šgyvendins projektą „JUNGTYS“, kuris skirtas mažiau galimybių turintiems asmenims. Dalyvių tikslinė grupė yra 14-29 m., kurie patiria sunkumus, kurie sunkiai integruojasi į švietimo ar darbo rinkos sistemą, prastai mokosi ar visai nesimoko, nori palikti mokyklą ar jos nelanko, nedirba, neieško darbo, turi finansinių sunkumų ir kt. **Dalyviams bus teikiamos šios paslaugos:**

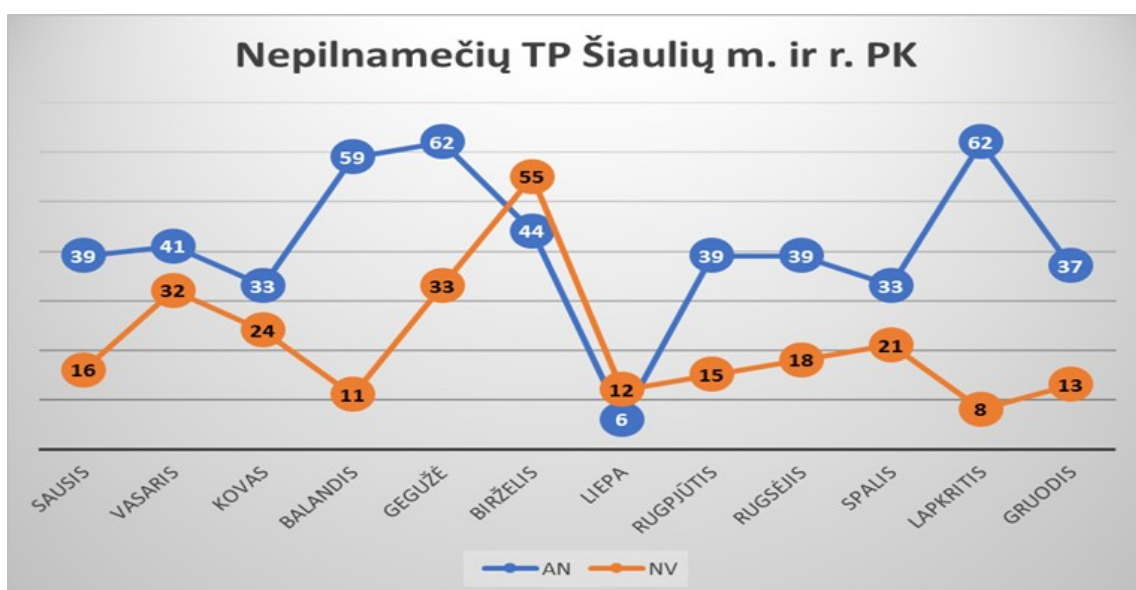
1. Individualus darbas su jaunimu, siekiant stiprinti jo gebėjimus spręsti kasdienio gyvenimo problemas ir užtikrinti kasdienių poreikių tenkinimą pagal individualius veiklos planus;

2. Darbas su jaunimo grupėmis, siekiant ugdyti asmenines, tarpasmenines ir profesines kompetencijas;
3. Pagalbos pažįstant save paslaugos;
4. Socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo paslauga;
5. Motyvavimo paslaugos
6. Informavimo apie jauno žmogaus galimybes paslaugos;
7. Tarpininkavimo užimtumo, švietimo įstaigose paslaugos;
8. Palydėjimo, mentorystės paslaugos
9. Pagal poreikį teikiamos siauros srities specialistų (psichologo, teisininko, užimtumo specialisto, sveikatos specialisto, priklausomybių specialisto, korepetitoriaus ir pan.)
10. Kitos veiklos ir (ar) paslaugos, skirtos tikslinei grupei, teikiamos pagal individualius veiklos planus.

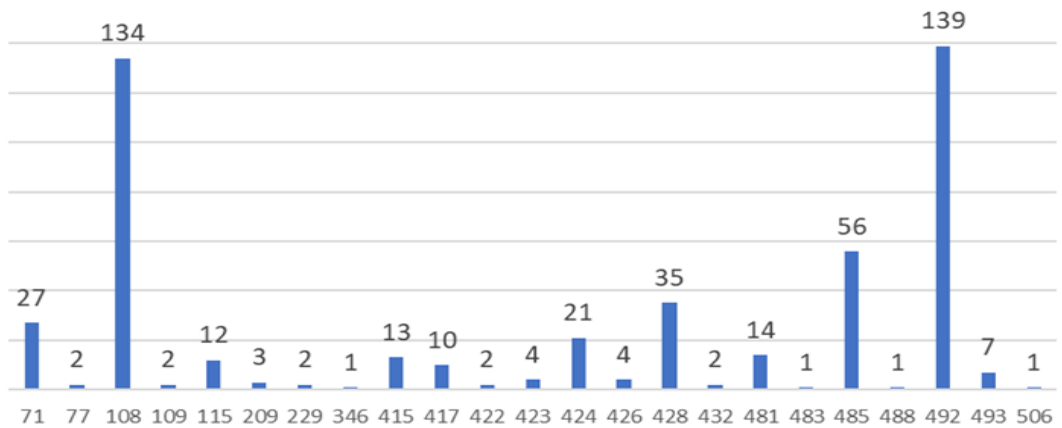
Apibendrinant socialinių paslaugų teikimą Šiaulių mieste galima teigti, kad paslaugų teikiama pakankamai, bet yra dar mažai naudojamų, nes sunku motyvuoti socialinę riziką patiriančius asmenis priimti pagalbą ir keisti ydingą požiūrį į pagalbos priėmimą.

5. Nepilnamečių veika, pažeidžianti teisės reikalavimus

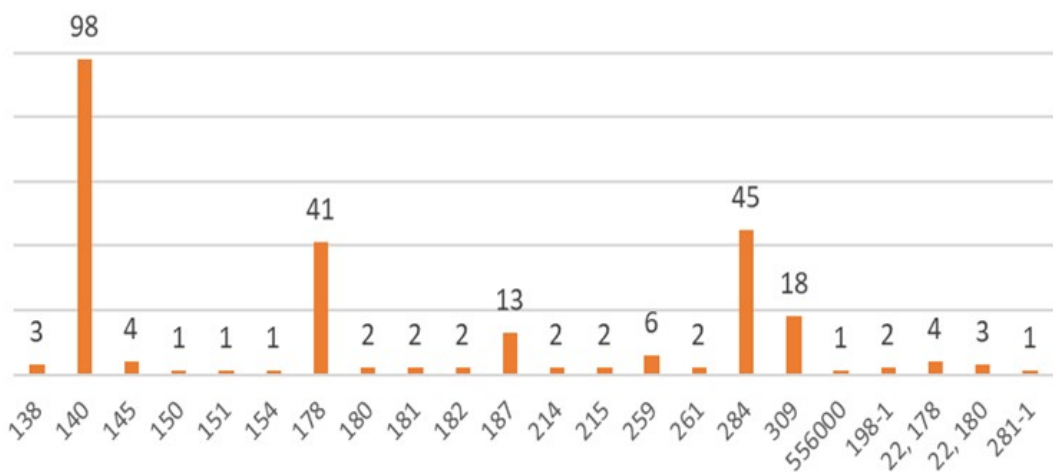
Šiaulių nepilnamečiai, ypač, kurie stokoja gerų pavyzdžių šeimoje, dažnai netinkamai laiką leidžia kartu. Vykdamas nepilnamečių apklausas ikiteisminių tyrimų metu tyrėjai pastebi, kad miesto ir rajono nepilnamečiai vienas kitą dangsto, nesako vardų, pavardžių, neprisimena adresų, negali nusakyti laiko tarpo, nepamena kas kam pasiūlė atlikti teisei prieštaraujantį veiksma. Vyriausiojo policijos komisariato pateikta informacija miesto ir rajono informacija apie 2023 m. nepilnamečių pažeidimus.

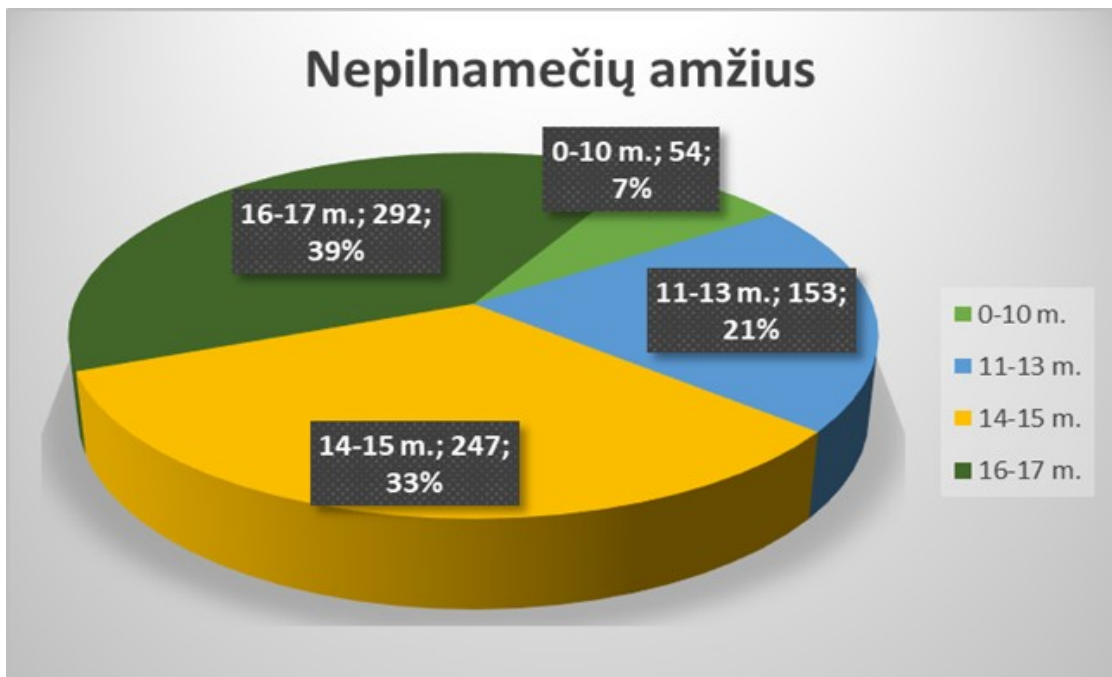

Šiaulių m. ir r. PK teritorijoje
2023 metais registruoti AN

Šiaulių m. ir r. PK teritorijoje
2023 metais registruotos NV

Policijos bendruomenės pareigūnai vykdo daug prevencinių veiklų, atvyksta į ugdymo įstaigas, veda diskusijas ir paskaitas, visada stengiasi įtraukti ir įstaigų vadovus, skatina juos visada apie nepilnamečių pažeidimus parnešti policijai. Bendruomenės pareigūnai skatina ugdymo įstaigų vadovus pranešti apie nusikalstamas veikas, jų neslėpti, taip vystyti nulinę toleranciją pažeidimams.

Prie teisės tvarkos pažeidimų priskiriami ir nepilnamečių pasišalinimai iš namų. Policijos duomenimis, 2023 m. Šiaulių mieste ir rajone gauti 382 pranešimai dėl nepilnamečių pasišalinimo/grįžimo iš/į namų, globėjų ar globos įstaigų.

Šiaulių miesto nepilnamečiams, kuriems per 2023 m. buvo paskelbta daugiau nei po 10 paieškų (vienam iš jų net 61 paieška,) pritaikytos vaiko priežiūros minimalios (toliau MPP) ir vidutinės (toliau – VPP) priemonės nuo 6 iki 12 mėnesių laikotarpiui, o vienam iš jų net 3 metams iki sueis 18 – ka metų.

Kitiems nepilnamečiams buvo taikytos švietimo, sveikatos, socialinės pagalbos priemonės, skirtos pavienės ir koordinuotai teikiamos paslaugos, siekiant keisti ydingai besiformuojantį elgesį.

Koordinuotai teikiamos paslaugos vaikams ir šeimoms savivaldybėje teikiamos jas individualizuojant, ieškant įvairių veiksmingų priemonių ir formų. Pagrindiniai veiklos tikslai, kurių siekiama – kryptingesnis tarpinstitucinės veiklos bendradarbiavimas ir koordinavimas, informacijos prieinamumo visuomenei didinimas, vaikų/šeimų socialinių ryšių gerinimas, sunkumus patiriančių šeimų didesnė integravimo į visuomenę galimybė, nusikalstamumo mažinimas.

Gerintos sąlygos suteikti vaikui ir jo šeimai kvalifikuotą pedagoginę, socialinę, psichologinę, sveikatos, specialiąją pedagoginę, specialiąją pagalbą. Sistemingai paslaugų vaikui ir šeimai veiksmingumas analizuojamas Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdžiuose. Siekiant kryptingiau koordinuoti visų savivaldybės institucijų veiksmus, sudarant sąlygas vaiko ir šeimos gerovei, kviečiami tarpinstituciniai pasitarimai, kuriuose dalyvauja savivaldybės institucijos ir nevyriausybinės organizacijos, dirbančios su tikslinėmis grupėmis.

Per 2022 metus buvo 11 VGK posėdžių, skirta 2 minimalios, 1 vidutinė, 3 koordinuotos paslaugos, nustatyti ir skirti 2 privalomi ikimokykliniai ugdymai.

Per 2023 metus buvo 19 VGK posėdžių, skirta 6 minimalios, 2 vidutinės, 2 auklėjamojo poveikio priemonės, 9 koordinuotai teikiamos paslaugos, nustatyti ir 6 mažamečiams skirti privalomi ikimokykliniai ugdymai.

Dažnai nepilnamečių nusižengimai būna vienkartiniai atvejai, kurių veiklai įtakos turi bendraamžiai, draugai, traumos šeimoje: užsitęsusių tėvų skyrybos, tėvų išvykimas į užsienį. Laiku pastebėjus, suteikus prevencinę informaciją, galime tikėtis vaiko ir šeimos gerovės be intervencijos ir postvencijos.

Bendruomenės pareigūnai, kuomet jie kalbina vaikus, kurie kartą padarė nusižengimą arba prisipažino, kad norėjo pažeisti teisę, pastebi, kad būtų naudinga atgaivinti arba sukurti naują paslaugą, pagalbos rūšį „Skambutis didesniai draugui“. Paslauga galėtų būti tik skambučio pobūdžio, kuomet vaikas, linkęs padaryti ar pakartoti nusižengimą, galėtų pakalbėti su vyresniu, suaugusiu žmogumi, kuriuo pasitiki, kuris gali patarti kaip atsispirti draugų neigimais įtakai ar pan.

VGK nariai pastebi, kad kai kuriems vaikams būtų naudinga gyvūnų terapija, šeimos konferencijos metodas, ergoterapiniai, dailės, šokio, judesio užsiėmimai, todėl būtina plėsti paslaugų pasiūlymus, ieškoti kas teikia tokias paslaugas ir gali prisidėti prie vaiko gerovės vystymo.

Koordinuotai teikiamomis paslaugomis (tokiomis kaip socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, intensyvi krizių įveikimo pagalba ir kt.) galima sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms bei užkirsti kelią šioms problemoms atsirasti.

Didžioji dalis šeimų, atsidūrus krizinėse situacijose savarankiškai geba spręsti iškilusias problemas (nereikia institucinės intervencijos) nors ir patiria pasimetimą, išgastį, baimes. Dažnai informacijos ieško interneto svetainėse, tėvų forumuose, kreipiasi į įvairias institucijas. Siekiant padėti šeimai, išgyventi iškilusias sunkumus reikalinga konstruktyvi informacija, psichologinė pagalba bei parama, kurią būtina teikti kompleksiskai. Savivaldybės teritorijoje teikiamos įvairios pagalbos paslaugos švietimo, socialinėje ir sveikatos priežiūros srityse. Kad šeimoms netrūktų informacijos ypatingai tais atvejais, kuomet šeima susilaukia vaikų su specialiais poreikiais, būtina nuolat atnaujinti ir plačiau viešinti paslaugų žemėlapi.

III SKYRIUS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ PASLAUGŲ PLANAS 2024–2027 M.

Uždaviniai	Priemonės pavadinimas	Atsakingas už įgyvendinimą	Terminas	Prognozuojamas rezultatas
1	2	3	4	5
1. Tikslas – plėtoti ir užtikrinti koordinuotai teikiamos pagalbos prieinamumą ir kokybę vaikams nuo gimimo iki 18 m. (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių iki 21 metų) ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams)				
1.1. Plėtoti ir užtikrinti koordinuotos pagalbos teikimą ir jos prieinamumą šeimai ir vaikui	1.1.1. Koordinuotai teikiamų paslaugų poreikio ir paslaugų prieinamumo analizė mieste, numatomos priemonės plėtrai	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius	Kasmet, iki sausio 31 d. įvertinama situacija	Esant poreikiui, papildomas priemonių planas
	1.1.2. Gavus prašymą dėl KTP, vertinti, surinkti papildomus dokumentus, svarstyti Savivaldybės VGK, organizuoti koordinuotos pagalbos paslaugų teikimą	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius Savivaldybės VGK	Pagal poreikį	Organizuotas paslaugų teikimas, esant būtinumui, paskirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas, MPP ar VPP
	1.1.3. Renkama informacija apie neugdomus vaikus pagal	Švietimo skyrius Socialinių paslaugų skyrius		Duomenys bus panaudoti vertinant koordinuotos pagalbos

	ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos			poreikį bei plėtrą
	1.1.4. Informavimo ir konsultavimo apie socialinę, sveikatos, švietimo pagalbą didinimas	Visų sričių savivaldybės įstaigų specialistai NVO Viešosios įstaigos Seniūnijų specialistai		Suteikiama informacija apie socialinę, sveikatos, švietimo ar kitą priklausančią pagalbą bei suteikiama specialistų konsultacija, padedanti asmeniui surasti veiksmingus problemos sprendimo būdus.
2. Tikslas – didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą				
2.1. Specialioji pedagoginė pagalba	Pagal poreikį didinamas logopedų, psichologų, etatų skaičius pagalbos teikimui ugdymo įstaigoje	Švietimo skyrius	Pagal poreikį	Padedama įveikti sunkumus, kylančius dėl turimos negalios ar sutrikimų.
2.2. Specialioji pagalba	Paslaugos teikiamos mokiniui ar (ir) mokinių grupei, padedant atlikti su ugdymusi, savitarna, savitvarka, maitinimusi, judėjimu, tinkamai naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis, taip pat padėti skaityti ir kt. Užtikrinamas skirtos specialiosios pagalbos (mokinio padėjėjo) teikimas	Švietimo skyrius	Pagal poreikį	Vaikai, turintys negalią gali dalyvauti ugdyme kartu su bendraamžiais. Įstatyminiai atstovai įgalinti įgyvendinti vaiko teisę į mokslą. Šalinamos priežastis, dėl kurių vaikas negali ar vengia lankyti mokyklą
2.3. Socialinė pedagoginė pagalba	2.3.1. Užtikrinamas vaiko saugumas mokykloje: šalinamos priežastys, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugražinami į mokyklą jų palikę vaikai, padedama vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias	Švietimo skyrius Švietimo įstaigos	Pagal poreikį	Sumažintas ugdytinių, nelankančių švietimo įstaigos, skaičius, pašalintos priežastys, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti.
3. Tikslas – tobulinti ir plėtoti koordinuotai teikiamą pagalbą žalingai vartojantiems ar priklausomiems vaikams ir jų įstatyminiams atstovams				
3.1. Suteikti pagalbą žalingai	3.1.1. Mokymų tėvams organizavimas –	Visuomenės sveikatos biuras	Pagal poreikį	Tėvai įgis žinių, padės vartojančiam vaikui,

vartojančio ar priklausomo vaiko šeimai	bendravimo su vaikais tobulinimo, tėvystės įgūdžių ugdymo, pozityvios tėvystės kursai	PPT Bendruomeniniai šeimos namai NVO		gebės daryti įtaką teigiamiems jo elgesio pokyčiams atsisakant žalingo vartojimo ar priklausomybės.
	3.1.2. Konsultacijos, mokymai, veiklos vaikams	Visuomenės sveikatos biuras PPT Bendruomeniniai šeimos namai NVO	Pagal poreikį	Įgis žinių apie pasekmes, turės progą išbandyti įdomesnių veiklų ir užsiėmimų.
	3.1.3 Saugios ir sveikos aplinkos ugdymo įstaigose užtikrinimas	Švietimo skyrius Ugdymo įstaigos Visuomenės sveikatos biuras Policijos komisariatas	Nuolat	Ugdytiniai neturės galimybės vartoti ir platinti draudžiamų medžiagų ugdymo įstaigose.
4. Tikslas – užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, bendradarbiaujant su vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis, stiprinti specialistų bendradarbiavimo įgūdžius				
4.1. Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių įgyvendinimas ir stebėsenos vykdymas	4.1.1. Teikiama informacija visuomenei, tėvams ir kitiems suinteresuotiems asmenims apie MPP, VPP ir auklėjamojo poveikio priemonių įgyvendinimą, Vaiko gerovės komisijos veiklą	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, Vaiko gerovės komisija	Nuolat	Analizuojami poreikiai, aptariamas vykdomų veiklų tikslingumas, supažindinama tarpinstitucinė komanda.
	4.1.2. Analizuojamas teikiamos pagalbos veiksmingumas, vykdoma stebėseną, rengiamos ataskaitos	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, Vaiko gerovės komisija MPP ir KTP vykdytojai	Pasibaigus priemonės įgyvendinimui	Duomenys padės tinkamai planuoti reikalingą pagalbą, numatyti priemones.
	4.1.3. Ankstyvosios intervencijos programa vaikams ir jaunuoliams nuo 12 m. iki 21 m.	Visuomenės sveikatos biuras	Pagal poreikį	Ugdomas atsakingas požiūris į neigiamas vartojimo pasekmes, užkertamas kelias priklausomybės vystymuisi.
	4.1.4. Didinti psichoterapeuto paslaugų prieinamumą vaikams, kuriems vykdomos MPP ar VPP	Savivaldybė Visuomenės sveikatos biuras	Pagal poreikį	Vaikas galės gauti pagalbą ir keisti susiformavusį ydingą elgesį.
4.2. Vaiko gerovės srities specialistų kompetencijų gerinimas	4.2.1. Supervizijos Savivaldybės vaiko gerovės komisijos, mokyklų vaiko gerovės komisijų nariams, bendros supervizijos ir mokymai dėl bendradarbiavimo	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius Socialinių paslaugų Švietimo skyrius PPT	Pagal numatytą planą	Specialistai įgaus reikalingų kompetencijų, institucijos gebės tinkamai bendradarbiauti ir keisti informacija.

	įvairioms įstaigoms			
5. Tikslas – užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, įsteigiant naujas, reikalingas terapijas, įveiklinant naujas paslaugas				
5.1. Naujų paslaugų įveiklinimas	Gyvūnų terapija, meno terapija, siekiant elgesio ir emocijų sunkumų šalinimo	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, Vaiko gerovės komisija	Nuolat	Analizuojami poreikiai, aptariamas vykdomų veiklų tikslingumas.

IV SKYRIUS KOORDINUOTAI TEIKIMŲ PASLAUGŲ PLĖTROS VIZIJA

Vertinant tai, kad Šiaulių mieste daugėja mokinių, koordinuotai teikiamų paslaugų ir kompleksinės pagalbos plėtojimas turi būti orientuotas į greitą paslaugų teikimą. Tikslinga orientuotis į šias paslaugų gavėjų grupes: neįgaliuosius ir specialiuosius poreikius turinčius vaikus bei jų šeimos narius, socialinę riziką patiriančius vaikus, delinkventinio elgesio vaikus ir jaunimą, socialinę riziką patiriančias šeimas ir be tėvų globos likusius vaikus.

Šioms paslaugų gavėjų grupėms reikia plėsti tokias koordinuotai teikiamas paslaugas:

- Specialiuosius poreikius turintiems vaikams ir jų šeimos nariams – specialistų komandos vaikų raidos sutrikimų ankstyvosios reabilitacijos paslaugas, užtikrinančias ankstyvą vaikų raidos sutrikimų nustatymą, ankstyvą kompleksinę pagalbą raidos sutrikimų ar jų rizikos veiksnių turintiems vaikams; specializuotos pagalbos pagal negalios pobūdį, pagalbos į namus, dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, trumpalaikės socialinės globos („atokvėpio“ paslaugas), socialinės priežiūros centrų, organizuojančių dienos užimtumą, paslaugas, psichologinių konsultacijų tėvams ir vaikams, pagalbos specialistų paslaugas ugdymo įstaigose, prieinamumą dalyvauti edukacinėse, pažintinėse veiklose, vasaros užimtumo stovyklose.

- Socialinę riziką patiriantiems vaikams – psichologinės socialinės pagalbos prieinamumą, mobilios koordinuotai teikiamos paslaugos teikiančios komandos operatyvią pagalbą, priklausomybės specialistų, psichoterapeutų, vaikų dienos centrų, organizuojančių užimtumą dienos metu, siekiančių ugdyti vaiko ir jo šeimos narių socialinius ir gyvenimo įgūdžius, atvirų jaunimo erdvių, padedančių ugdyti tokių vaikų ir jaunimo asmenines ir socialines kompetencijas, paslaugas visame mieste, vaikų vasaros stovyklų, organizuojančių užimtumą vasaros metu, paslaugas.

- Delinkventinio elgesio vaikams, jaunimui bei jų įstatyminiams atstovams – sudaryti sąlygas naudotis Atvirojo jaunimo centro teikiamomis paslaugomis. Atvirojo jaunimo centras savo veiklą organizuoja vadovaudamasis Savivaldybės tarybos patvirtintais Šiaulių menų mokyklos nuostatais: „27.1. telkia ir ugdo Šiaulių miesto jaunimą, siekdamas užtikrinti jo užimtumą ir savirealizaciją, skatina prasmingas ir visuomenei naudingas veiklas, remdamasis atviro darbo su jaunimu principais; 27.2. plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis ir su jaunimo reikalais susijusiomis institucijomis: mokyklomis, policija, parapija, jaunimo organizacijomis, bendruomene, ir vaiko teises įgyvendinančiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis: Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Socialinės paramos skyriumi, seniūnijomis, kitomis institucijomis, kurios dirba su jaunimu.“

- Socialinę riziką patiriančioms šeimoms – gerinti teikiamos socialinės priežiūros, pasirengimo šeimai ir tėvystės įgūdžių ugdymo, šeimos mediacijos paslaugų kokybę.

Svarbu spręsti psichologų, psichoterapeutų, psichiatrų, priklausomybės specialistų trūkumo savivaldybėje problemą. Sudaryti sąlygas kuo didesnei daliai vaikų dalyvauti užimtumo veiklose vasaros metu, dalyvauti neformaliajame vaikų švietime, specialiųjų poreikių turinčių vaikų užimtumui vasarą, tėvams suteikti atokvėpio paslaugas.

Teikiant koordinuotai teikiamas paslaugas, svarbu bendradarbiauti ir dirbti komandoje. Švietimo pagalbos, socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos turėtų būti teikiamos kompleksiskai

bei derinamos tarpusavyje, o paslaugų teikėjai turi keistis informacija ir betarpiškai dirbti kartu, siekdami geriausiai atliepti vaiko ir šeimos poreikius.

V SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

Planas įgyvendinamas pagal numatytas priemones 2024–2027 metais ir peržiūrimas kasmet. Plano vertinimo rezultatai aptariami su koordinuotai teikiamų paslaugų įstaigų vadovais, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos atstovais bei asmenimis, atsakingais už Plano vertinimą, rengimą ir priežiūrą. Vertinama Plano įgyvendinimo eiga, aptariamos iškilusios kliūtys, atsiradusios siekiant numatytų tikslų bei uždavinių, koreguojama, ieškoma galimų alternatyvių sprendimų. Vertinama ar pasiekti laukiami rezultatai. Jei jie nepasiekti, aiškinamasi, kokie veiksniai galėjo turėti reikšmės rezultatams, numatomos priemonės jiems pašalinti ar minimalizuoti. Planas gali būti tikslinamas pagal kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Plano įgyvendinimui bei tikslų pasiekimui.

Už koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plano koordinavimą atsakingas savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, struktūriniai padaliniai.

Plėtos plano įgyvendinimo priežiūros metu turėtų būti reguliariai atliekama pasiektų rezultatų, tikslų bei uždavinių analizė. Atsakingi atskirų sričių specialistai. Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėseną vykdoma vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro kartu su socialinės apsaugos ir darbo ministru ir sveikatos apsaugos ministru nustatytais koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinės paramos, sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir kokybės stebėsenos rodikliais ir Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašu.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖ 188771865, Vasario 16-osios g. 62, Šiauliai LT-76295
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KOORDINUOTAI TEIKIAMŲ ŠVIETIMO PAGALBOS, SOCIALINIŲ IR SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PLĖTROS 2024–2027 M. PLANO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-09-24 Nr. M-1216
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Justinas Švėgžda, Vicemeras, pavaduojantis savivaldybės merą
Sertifikatas išduotas	JUSTINAS ŠVĖGŽDA LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-09-24 10:00:02 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-09-24 10:00:24 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2024-03-02 17:53:06 – 2029-03-01 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avily, Šiaulių miesto savivaldybės administracija, i.k. 188771865 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 12:38:08 iki 2024-12-19 12:38:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avily, versija 3.5.71.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-09-24 10:58:19)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-09-24 10:58:19 Dokumentų valdymo sistema Avily